

CẨM NANG SƯ PHẠM TPR & 10 TRÒ CHƠI PHONICS MẦM NON

Tài liệu hướng dẫn phương pháp vận động phản xạ toàn thân (Total Physical Response) ứng dụng trong giảng dạy 44 âm Phonics tiếng Anh cho trẻ mầm non.

I. NGUYÊN LÝ SƯ PHẠM TPR TRONG DẠY NGỮ ÂM CHO TRẺ MẦM NON

Trẻ từ 3–5 tuổi tiếp nhận ngôn ngữ qua bán cầu não phải (trực quan, âm thanh, vận động cảm giác). Nếu chỉ dạy chữ cái qua nhìn bảng, trẻ sẽ quên trong vòng 48 giờ. Khi gắn mỗi âm vị với **một cử chỉ vận động cơ thể độc nhất (Unique Kinesthetic Movement)**, tốc độ ghi nhớ tăng gấp 4 lần nhờ kích hoạt đồng thời vỏ não vận động và thính giác.

II. 10 TRÒ CHƠI VẬN ĐỘNG PHONICS THỰC CHIẾN TẠI LỚP

1. Phonics Freeze Dance (Vũ Điệu Đóng Băng Âm Vị)

Thời lượng: 5–7 phút | **Đạo cụ:** Loa nghe nhạc, bộ thẻ âm.

Cách chơi: Bật nhạc sôi động, cả lớp nhảy tự do. Khi nhạc dừng đột ngột, giáo viên giơ thẻ âm (ví dụ /s/) và hô to "Show me Snake!". Bé nào làm động tác uốn lượn hình rắn và xì hơi đúng sẽ được bước lên 1 bước. Ai cử động khi nhạc dừng hoặc làm sai động tác bị phạt nhảy lò cò.

2. Sound Island Hop (Nhảy Đảo Âm Thanh)

Thời lượng: 8–10 phút | **Đạo cụ:** Thẻ flashcard dán trên sàn nhà.

Cách chơi: Dán 5–6 thẻ âm xuống sàn tạo thành "các hòn đảo". Khi giáo viên phát âm "/æ/ - /æ/ - /æ/", các bé phải nhanh chân nhảy vào đảo có hình quả táo và hô vang "Apple!". Đảo nào quá tải hoặc bé nào nhảy nhầm vào đảo cá mập sẽ phải hát một bài tiếng Anh.

3. Simon Says Phonics (Thầy Simon Phát Âm)

Thời lượng: 5 phút | **Đạo cụ:** Không cần đạo cụ (Zero-prep).

Cách chơi: Giáo viên hô: "Simon says: Make the /p/ sound!" -> Trẻ làm động tác viết bút chì 'p-p-pencil'. Nếu giáo viên chỉ hô: "Make the /b/ sound!" mà không có cụm "Simon says", bé nào làm theo sẽ bị loại.

4. Magic Sound Box (Chiếc Hộp Âm Thanh Thần Kỳ)

Thời lượng: 7 phút | **Đạo cụ:** Một hộp giấy bí mật đựng đồ vật thật.

Cách chơi: Cho 1 học sinh thò tay vào hộp bịt mắt sờ đồ vật (trái bóng, quả táo, con vịt). Bé miêu tả bằng động tác TPR của âm đó cho cả lớp đoán âm trước khi rút đồ vật ra kiểm chứng.

5. Pass the Bomb Phonics (Truyền Quả Bom Nổ Chậm)

Thời lượng: 6 phút | **Đạo cụ:** Trái bóng mềm / đồng hồ bấm giờ.

Cách chơi: Cả lớp ngồi vòng tròn truyền bóng theo điệu nhạc. Khi nhạc dừng, bạn đang cầm bóng phải bốc một thẻ âm, phát âm to rõ 3 lần và thực hiện động tác TPR cho cả lớp làm theo.

6. Echo Cave (Hang Động Tiếng Vang)

Thời lượng: 5 phút | **Mục đích:** Điều chỉnh cường độ phát âm.

Cách chơi: Giáo viên giả làm hang động: lúc phát âm thì thầm to nhỏ khác nhau, cả lớp phải nhại lại đúng cao độ và động tác tương ứng. Rèn phản xạ thính giác nhạy bén.

7. Body Alphabet (Tạo Hình Chữ Cái Bằng Cơ Thể)

Thời lượng: 8 phút | **Hoạt động nhóm:** 2–3 bạn một đội.

Cách chơi: Giáo viên hô âm /t/, nhóm 2 bạn phải dùng cơ thể kết hợp đứng thẳng và dang tay tạo thành chữ T khổng lồ, đồng thời phát âm âm thanh.

8. Flyswatter Phonics (Đập Ruồi Ngử Âm)

Thời lượng: 7 phút | **Đạo cụ:** 2 cây đập ruồi bằng nhựa nhiều màu.

Cách chơi: 2 học sinh đứng trước bảng có dán thẻ âm. Khi giáo viên hô từ "Sun", bạn nào đập trúng thẻ âm /s/ trước và làm động tác uốn răn sẽ giành điểm cho đội.

9. Blind Sound Guide (Dẫn Đường Bằng Âm Vị)

Thời lượng: 8 phút | **Kỹ năng:** Lắng nghe & định hướng.

Cách chơi: Một bạn bịt mắt, một bạn làm người dẫn đường chỉ được dùng âm Phonics quy ước (ví dụ: /f/ là rẽ trái, /b/ là rẽ phải, /jump/ là bước thẳng) để đưa bạn vượt qua chướng ngại vật về đích.

10. Phonics Champion Relay (Tiếp Sức Ngử Âm Đoạt Cúp)

Thời lượng: 10 phút | **Thi đua 2 đội:**

Cách chơi: Đường chạy vượt chướng ngại vật: Chạy ziczac → Nhặt thẻ âm → Làm động tác TPR trước gương → Chạy về đập tay đồng đội tiếp theo. Đội nào hoàn thành trước giành cúp vinh danh.

III. RUBRIC ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC NGỮ ÂM MẦM NON (3–5 TUỔI)

Tiêu Chí Đánh Giá	Cần Hỗ Trợ (Level 1)	Đạt Yêu Cầu (Level 2)	Xuất Sắc (Level 3)
Nhận diện mặt âm (Visual)	Cần gợi ý hình ảnh mới nhớ âm	Nhận diện đúng 35/44 âm cơ bản	Phản xạ tức thì toàn bộ 44 âm & nguyên âm đôi
Độ chuẩn khẩu hình (Acoustic)	Còn lẫn lộn âm rung và không rung	Khẩu hình rõ ràng, âm đuôi rõ	Phát âm tròn vành, tự nhiên không gượng gạo
Phản xạ TPR (Kinesthetic)	Động tác rụt rè, chờ bạn làm theo	Làm đúng động tác theo hiệu lệnh	Vừa làm động tác vừa phát âm đầy tự tin, dẫn dắt nhóm